

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 70
E: gp.mzi@gov.si
www.mzi.gov.si

Naslovniki po seznamu

Številka: 010-35/2023/1
Datum: 5. 1. 2023

Zadeva: Odgovor na Odziv strokovnih združenj s področja voda na predlog Zakona o umeščanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUOVE)

Spoštovani!

Dne 23. 12. 2022 smo prejeli vaš dopis - Odziv strokovnih združenj s področja voda na predlog Zakona o umeščanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUOVE). V dopisu izpostavljate več pripomb in pomislekov na besedilo predloga ZUOVE, ki je bilo v javni obravnavi od 19. 9. do 19. 10. 2022, v zvezi s katerimi vam želimo podati odgovore in dodatna pojasnila. Kot boste videli, so mnogi vaši predlogi že upoštevani.

V izogib nesporazumu uvodoma pojasnjujemo, da smo resda večkrat poudarili, da je sprejem ZUOVE nujen, vendar pri tem nikdar ni bilo rečeno, da bi se zakon sprejemal po skrajšanem ali nujnem zakonodajnem postopku. ZUOVE v postopkovnem smislu torej ni interventni zakon. Priprava predloga zakona teče po standardnih predpisanih postopkih - vključno z enomesečno javno obravnavo ter intenzivnim medresorskim usklajevanjem. Predlog zakona je pripravljen tudi z upoštevanjem stališč področnih strok, res pa je, da ni bilo mogoče upoštevati vsa mnenja vseh deležnikov (to sicer velja za sprejemanje kakršnegakoli predpisa, ne le ZUOVE, kar verjamemo da razumete). Vaših pripomb v javni obravnavi sicer nismo prejeli. Če smo jih morda spregledali vas prosimo za informacijo, ali in kdaj ste jih poslali.

Strinjamo se, da je potrebno pri umeščanju OVE v prostor postopati preišljeno. Dejstvo pa je, da imamo v RS v zvezi s tem več težav, katere smo dolžni nasloviti z upoštevanjem usmeritev s stani EU¹. S predlogom ZUOVE tako zasledujemo predvsem cilje pospešitve postopkov in omogočanja postavitve fotonapetostnih in vetrnih elektrarn tam kjer sedaj brez utemeljenega razloga veljajo absolutne prepovedi, vse ob upoštevanju področnih predpisov. Drugače povedano, namen ZUOVE ni, da bi na splošno prevladal predpise s področja urejanja prostora, narave, okolja voda itd.,... temveč je namen optimizacija obstoječih postopkov v omenjenih predpisih in urejanje vsebin, za katere smo ocenili, da po veljavni zakonodaji niso ustrezno urejene, vse upoštevajoč usmeritve EU. ZUOVE torej ne dovoljuje OVE brezpogojno, temveč v osnovi ohranja obstoječe instrumente prostorskega načrtovanja, dovoljevanja, presoje vplivov na okolje itd., ob upoštevanju zaveze doseganja ciljev OVE.

¹ EU med ostalim državam članicam nalaga tudi spodbujanje postavitve OVE na umetnih površinah, kot so strehe, območja prometne infrastrukture, odlagališča odpadkov, industrijska območja, degradirana območja, rudniki, umetna vodna telesa, umetna jezera ipd.

Spremembe ZUOVE po javni obravnavi in v medresorskem usklajevanju

Ob tem bi želeli poudariti, da je bil javno objavljeni predlog ZUOVE na podlagi pripomb iz javne obravnave in medresorskega usklajevanja bistveno spremenjen, tudi na področju voda, kjer že več mesecev poteka intenzivno medresorsko usklajevanje z resornim ministrstvom (MOP) in Direkcijo RS za vode (DRSV). Tako je bila npr. iz člena črtana možnost postavitve fotovoltaičnih naprav na priobalnih zemljiščih, na namakalnih jezerih in na ojezerjenih gramoznih jamah (slednje je bilo črtano upoštevajoč mnenje Geološkega zavoda Slovenije, ki opozarja na neposreden stik s podtalnico, kar omenjate tudi v vašem dopisu).

Edino vodno zemljišče, na katerem bi bilo mogoče postaviti plavajočo fotonapetostno napravo na podlagi ZUOVE je ostalo jezero, nastalo zaradi pogrezanja premogovnika (predvsem pride v poštev Šoštanjsko oz. Družmirsko jezero, v manjšem obsegu tudi Velenjsko), kjer so vodna favna in ekosistemi v slabem stanju zaradi posledic rudarjenja. Postavitev bi bila seveda mogoča le pod pogojem sprejema ustreznega prostorskega akta in pridobitve vseh potrebnih dovoljenj (v tem postopku pa bodo podali mnenje in pogoje vsi pristojni organi, tudi DRSV).

Veseli nas, da ne nasprotujete umeščanju fotovnapetostnih naprav na umetna vodna telesa in verjamemo, da smo z zgoraj navedeno določbo ZUOVE, ki izrecno določa možnost postavitve le na »premogovniških« jezerih, možne lokacije dovolj ozko in jasno zamejili, tako da taksativno naštevanje jezer niti ni potrebno.

Ravno tako so člani na podlagi pripomb Službe Vlade RS za zakonodajo po novem zapisani na način, da dopolnjujejo Zakon o vodah, tako da bo ohranjena pravna celovitost urejanja voda, na kar opozarjate tudi sami. Tudi določba o tem, da bi zadostovalo zgolj evidentiranje posebne rabe vode je bila na podlagi usklajevanja z MOP in DRSV črtana, tako da bo potrebno pridobiti tudi vodno dovoljenje.

Nadalje je iz predloga ZUOVE črtana postavitev na vodnih in priobalnih zemljiščih v sklopu hidroelektrarn, saj so na MOP in DRSV pojasnili, da gre za pri tem za energetske infrastrukturo ter da z vidika Zakona o vodah za postavitev ni ovir (seveda pa morajo biti pridobljena vsa ostala dovoljenja in mnenja pristojnih organov po veljavnih predpisih).

Vezano na čiščenje solarnih panelov je v več členih ZUOVE dodana določba, da je fotonapetostne naprave dovoljeno čistiti samo z vodo. Za preprečitev morebitnega onesnaženja voda zaradi uporabe agresivnih kemičnih čistil, ki lahko škodljivo vplivajo na vodo, se torej predpisuje izključno čiščenje izključno z vodo. To je tudi strokovno ustrezno, saj se v praksi za profesionalno čiščenje modulov večinoma uporablja osmozna voda (tj. voda, očiščena apnenca in drugih mineralov, ki lahko poškodujejo sončne celice) v kombinaciji z namenskimi ščetkami.

Postavitev naprav na vodovarstvenih območjih

Vsi se strinjamo, da so prepovedi in omejitve za posege na vodovarstvenih območjih (VVO) potrebne. Glede na to, da VVO skupaj pokrivajo skoraj 20 % ozemlja RS, pa je potrebno zagotoviti, da so le-te smiselne in potrebne (ne prekomerne). Kot ste lahko prebrali v obrazložitvi predloga ZUOVE smo ob pripravi zakona analizirali določbe veljavnih predpisov (vključno z vsemi uredbami o določitvi posameznih VVO), kjer praviloma ni posebnih določb za gradnjo fotonapetostnih naprav in vetrnih elektrarn, temveč so te na splošno zajete med »energetske objekte«, ter praviloma prepovedane ali izjemoma dovoljene pod najstrožjimi pogoji. Dejstvo je, da je tehnologija izdelave teh naprav znana in praviloma ne predstavljajo tveganja za onesnaženje vodnega telesa, saj ne vsebujejo onesnaževal. Seveda vsebujejo posamezne kemične spojine (tako kot vse elektronske naprave), vendar ne na način oz. v količinah, ki bi ogrožale pitno vodo. To ni predpostavka, temveč dejstvo, ki izhaja iz strokovnega znanja s področja poznavanja sestave in delovanja tovrstnih naprav, za kar smo pristojni na MZI.

Ker je varovanje pitne vode ključnega pomena smo zato v predlogu ZUOVE pri predpisovanju pogojev za postavitve naprav na VVO smiselno upoštevali omejitve, ki veljajo že po veljavni zakonodaji:

(1) na VVO I je postavitve prepovedana, razen če se postavljajo na objekte (s strani stroke s področja voda je bila namreč izražena želja, da bi se fotovoltaika lahko postavila na strehi za potrebe črpališča),

(2) na VVO II je dovoljena pod pogojem, da so v postopku dovoljevanja (izdaje vodnega soglasja ali mnenja v postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja) ter izvajanja posega v okolje (tj. gradbenih del itd.) preverjeni vplivi na vodni režim in stanje vodnega telesa² (3) na VVO III je dovoljena pod pogojem, da se izvede analiza tveganja za onesnaženje iz katere izhaja, da je tveganje za onesnaženje vodnega telesa zaradi te gradnje sprejemljivo in da so med izvajanjem gradbenih del zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se preprečijo negativni vplivi na vodni režim in stanje površinskih ter podzemnih voda³.

Menimo, da predlagane omejitve v kombinaciji z obveznostjo izpolnjevanja vseh ostalih pogojev, ki izhajajo iz drugih predpisov (tako s področja voda, kot varstva okolja in narave ter graditve in prostorskega umeščanja) zagotavljajo zadostno stopnjo varovanja pitne vode. Upoštevajoč navedeno ravno tako menimo, da ZUOVE ne bo imel škodljivega vpliva na prostor, proizvodnjo hrane, ekološko funkcijo gozdov itd.

Količina fotonapetostnih naprav, ki bi bile postavljene na tleh nikakor ne bo mogla biti takšna, da bi pomenila tako koncentriran odtok padavin, ki bi predstavljal večja tveganja poplav, niti se ne bi povečala tveganja za suše, saj so med paneli razmaki, ki omogočajo odtekanje in ponikanje vode (s tega vidika so te naprave manj problematične kot katerakoli stavba ali asfaltirana površina).

Ker je to področje zelo široko in bi vse argumente težko predstavili z dopisom, vas vabimo na sestanek, na katerem bi vam podrobneje predstavili zadnjo verzijo ZUOVE in naša stališča, z zanimanjem pa bomo poslušali tudi vaše argumente. Predlagamo termin sestanka v torek, 10. januarja 2023 ob 13. uri v 7. nadstropju Ministrstva za infrastrukturo, Langusova 4, 1535 Ljubljana. Prosimo, da udeležbo potrdite na mzi.kabinet@gov.si.

V pričakovanju vašega odziva vas lepo pozdravljamo,

mag. Tina Seršen
državna sekretarka

V vednost: Ministrstvo za okolje in prostor (gp.mop@gov.si)

² Dejansko gre za nekoliko razširjen opis pogoja »pd« kot ga določa Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16, v nadaljevanju: Pravilnik).

³ Besedilo je smiselno povzeto iz pogoja »pp« kot ga določa Pravilnik.

